

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoóň ty.

Z njebies mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 pj. dostacž.

1. njedžela adventa.

1. Tim. 1, 15.

Prěnje słowo w nowym zyrkwiny m lěcže: Šhrystuš Jesuš je do šwěta pšchischoł, hrěšch-
nikow šbóžnych čžinicž.

1. Šsłyšcže to, wy dwělowaze wutrobny: to je wěrne słowo!
2. Šsłyšcže to, wy štwjerdžene wutrobny: to je jara doštojne słowo!
3. Šsłyšcže to, wy wěrjaze wutrobny: to je šbóžnych čžinjaze słowo!

1. Adventski čžafš dopomina na Šhrystušowe pšchi-
dženje. Wo tym rěcži Pawoł a mjenuje jeho: Šhrystuš
Jesuš. Šhrystuš to je tón š polnošcžu šwjateho Ducha
žalbowany. Jesuš, tón Šbóžnik, je pšchischoł hrěšch-
nikow šbóžnych čžinicž. Š wotkal? Š njebieš, hđžež běšche wot
wěcžnoscže. Šdže? Do našcheho šhudeho šwěta. Dwělo-
warjo praja: tak je móžno, tónle dživ rošymicž? Dwělo-
warjam Pawoł napschecžiw šstupi š tym šłowom: „To
je šawěšcže wěrno.“ Tak wón rěcži, kiž je tež něhdy na
Šhrystušowym pššlanju dwělował, kiž je pšches Božu
hnađu š pššnacžu pšchischoł. (Šcht. 12—14.) Nětto je
wón hotowy, ša pššnatu wěrnošcž šwoje žiwjenje wotšajicž.
Šwangelij je šłowo wěrnošcže. Njeje to Bóh šjewił wot
šastarskeho čžafš hacz š čžafšej profetow, na šotrychž
wěšcženje adventski čžafš dopomina? Njeje to Šhrystuš,
w šotrehož ercže žane jebanje namašane njeje, wobkrucžil?

Njewobšwědčža to žyła historija šchěšcžijanskeje žyrkwije je
šwojim roščenjom, šo je ta wucžba wot Boha a niž wot
čžłowjekow? Njewobkrucži to našhonjenje wšchitkich tyh,
kiž šu w Šhrystušu měr a pokoj namašali? Mny jako
šchěšcžijenjo mamy polnu wěrnošcž. Ššchetož Šhrystuš je
do šwěta pšchischoł, šo by wo wěrnošcži šwědčžil. Duž,
wy dwělowarjo, přecž wot dwělowanja a małowěry!
Wobkrucžcže šo we wěrje! To je prěnje šłowo w nowym
žyrkwiny m lěcže — to je wěrne šłowo!

2. Ale nětto šu čži, kiž šu štwjerdžili a to šłowo
šacžišnu. Woni jo hidža. Šdžež bu Šhrystušowy šchiz
postajeny, tam šo wichory hidy šběhnychu. Tež powjescže
š mišionskich štajijow to wobšwědčža. Ale wobžarowacž
je, šo šamo wjele šchěšcžijanam je ewangelij pohóššchenje.
Šak štejich ty? Pawoł praji: „To je jara doštojne
šłowo.“ Wšmi jo rad horje š žylej wutrobu! Šak róža
šo wotewrja šklóncžnemu šwětku, tak wotewr tež ty šwoju
wutrobu žiwjenškej rošy Božeho šłowa. Wono šłapa wo
našche wutrobny a je jara doštojne šłowo.

3. Šhrystuš Jesuš je do šwěta pšchischoł, hrěšch-
nikow šbóžnych čžinicž. Šchtó čžyl prajicž: „ja nješšym hrěšch-
nik.“ Pawoł pšchisštaji: mješ šotrymiž ja tón prěni šym.
Šeho boli hišcže tamny čžafš, hđžež je hanješ teho šnješa
był. Čžim nutrišcho wopšchimuje tole wobšbožaze šłowo.
To šłowo dawa jemu měr a pokoj. Jesušowe mjeno je
tón balsam ša wšchitke rany wutrobny. Žane šłowo šo temu
njeruna. Wono pokajuje tebi wumoženje w twojim hrěšch-
nym hubjenštwje; ššchetož wono je móž Boža, šbóžnych

cźinicź wſchittich, kiž na to wěrja. Duž dźerž jo twjerdže w pokutnej wutrobje zyle zyrkwine lěto! Pſchpowjedaj jo we ſwojim domje jako prawy domjazny męſchnik. To prěnje ſłowo w nowym zyrkwiny lěće: Ahrystuſ Jeſuſ je pſchiſchol do ſwěta, hręſchnikow ſbóžnych cźinicź — to je wěrne, to je jara doſtojne, to je ſbóžnych cźinjaze ſłowo. Hamjeń.

Byrkwine lěto.

Dženſa ſapocžina ſcheſcžijanska zyrkej ſwoje nowe lěto. Duž ſtejimy ſaſo pſchi tym počatku, na kotrymž ſo njebieſke kraleſtvo twarjeſche; pſchi žedžiwym woczakowanju na Ebóžnika ſwěta, kotryž dyrbi jako naſch wumožnik ſe ſwojej hnadu do naſcheje nuſy a khudoby pſchińcź. Wutroba ſo nam ſ horzym dźakom hori, ſo je wón hač dotal ſ wulkej miłoſcžu naſchich duſchow ſbože pytał a naſ ſ njewuprajnej ſčeřpliwocžu noſył. D ſradujmy ſo, ſo chze naſ wón ſ nowa we wſchěch ſjewjenjach ſwojeje hnady wopytowacź jako profeta, mőžny we ſłowach a ſtutkach, jako wyſchſchi męſchnik ſ cźernjowej křonu a ſe ſchizom, jako kralowſki dobywař nad hrěchom, ſmjercžu a cźertom. Haj, wón chze k nam pſchithadžowacź jako pſcheczel naſchich duſchow, jako naſch pomožnik a ſmilny Ebóžnik. Teho dla ſo naſcha ſcheſcžijanska zyrkej teho woſtajicź njemőže, ſo njeby wſchu tule hnadu Jeſuſoweho pſchithadženja k nam pſchezo ſaſo pſchpowjedaka a ſ modlitwami, ſ khwalobnymi khěrluſchemi dźakownje cźeſcžika. Tón ſwjaty porjad pał, w kotrymž wona to cźini, mjenujemy zyrkwine lěto, a je wón ſlědowazy:

I. Godowny rőczny wotdźel.

Jeſuſ Ahrystuſ, naſch projeta.

- 1) Adventſki czaſ: Profeta chze pſchińcź.
K temu ſluſcheja 4 adventſke njedzele.
- 2) Godowny ſwjedžen: Profeta je pſchiſchol.
K temu ſluſcheja 1., 2. a 3. džen hodow, njedzela po hodžoch, nowe lěto a njedzela po nowym lěće.
- 3) Czaſ ſjewjenja: Profeta ſo woſjewja.
K temu ſluſcheju ſwjedžen tſjoch kralow a 6 njedzelow po tſjoch kralach.

II. Jutrowny rőczny wotdźel.

Jeſuſ Ahrystuſ, naſch wyſchſchi męſchnik.

- 1) Pőſtny czaſ ſe ſwojim pſchihotowanjom: Ahrystuſ ſo jako wyſchſchi męſchnik wopokaſuje.
K temu ſluſchatej njedželi Septuageſima a Sexageſima jako pſchihotowanſtej njedželi na pőſtny czaſ, potom njedzela pſched pőſtnym czaſom, 6 pőſtnych njedzelow, ſeleny ſchtwórtk a cźichi pjatk.
- 2) Jutrowny ſwjedžen: Ahrystuſ ſo jako prawy wyſchſchi męſchnik wobtwjerdža.
K temu ſluſcheju 1., 2. a 3. džen jutrow.
- 3) Wjekeły abo jubilejſki czaſ: Ahrystuſ ſo jako ſ do-
bježom křonowany wyſchſchi męſchnik wot wuczobnikow pőſnawa a ſ radoſcžu pſchijima.
K temu ſluſcheja mlode jutry a ſlědowaze 4 njedzele.

III. Sswjatkowny rőczny wotdźel.

Jeſuſ Ahrystuſ, naſch kral.

- 1) Czaſ woczakowanja: Kral ſyba ſo na trón ſwojeje majeſtoſcže a ſo woczakuje.
K temu ſluſchatej Bože ſpěcže a njedzela do ſwjatkow.
- 2) Sswjatkowny ſwjedžen: Kral ſwoje kralowſke

ſłowo dopjelnja, ſcžele kralowſki dar ſwjateho Duſcha a ſaloža kraleſtvo noweho ſakonja.

K temu ſluſcheju 1., 2. a 3. džen ſwjatkow.

- 3) Czaſ ſwjateje Božeje Trojizy: Kral wuſonja we ſwjatym Duſchu ſwoju kralowſku mőž a hnadu
 - a) pſches hnadne pomozne wězy (ſłowo a ſakramentaj).
K temu ſluſchatej ſwjedžen ſwjateje Trojizy a 1. njedzela po ſwjatej Trojizy;
 - b) w hnadnych ſtutkach (pomołanju a ſhromadženju, roſſwěcženju, wuſwjećženju a ſdžerženju pſchi nim to prawej wěrje).
K temu ſluſcheju wſchitke njedzele po ſwjatej Trojizy wot druheje hač do poſlědnjeje.

F.

Sswjaty adventſki czaſ.

Mőž cžeka, ranje purpurne
Pſches Božu hnadu ſwita;
Nětk hinu mroki cžemnite,
Naſ rjeńſche ſwětlo wita;
Adventſka hwěſda jaſni ſo
Nad tobu, hręſchne cžlowjeſtvo,
Eso ſraduj teho ſboža!

Hlej, bórny ſlőnzko prawdoſcže
Cži ſkhadža w blyſhcžu kraſnym;
D ſo by wono hrělo cže
We cžemnym dole cžaſnym!
Nječ w jeho pruhach khodžič tu,
So k njebieſam cže dowjedu,
Hdžež wěcžne ſwětlo ſwěcži!

Twój Ebóžnik, ſlőnzko hodowne,
Kral wěcžny ſo nětk bliži;
Wón w twojej duſchi bydlieč chze,
Cži miłocž ſ njebja niži;
Hlej, hižom ſerja kralowſke
Eso ſhbola cži do duſche,
Adventſke harſy ſyncža.

Duž wſplecž ſo draſtu maſanu,
Ta tebe wohidžuje,
A wurjedž ſwoju wutrobu,
Kiž nuſu hrěcha cžuje;
Storcž pokucžine žahadło
Esej do wutrobny hlubofo,
So wócžko w ſyljach plūwa.

Schat wěrny duſchu wodžewaj,
Wſmi brőnje ſwětka ſebi;
Pucž wucžieč, wuphyſch, wurunaj,
Nječ pobožnoſcž dom debi,
Hdžež wěra bydli, modlenje,
Adventſke klineča khěrluſche,
Schtom hodowny ſo ſtaja.

A ſkhadža hodow ſwětłina,
Dha wěnzny wſmi a palmy,
So duſcha krala powita
A ſpěwa rjane pſalmny;
Dži, khwataj! Wón dže bliži ſo,
Duž wotewř wrota ſcherofo,
Ečzel palmy na pucž, wyſkaj:

Či khalba, kyno Davita!
Ty džesč we Anjesa mjenje;
Čy Ebóžnik, pomoz Zionka
A njekešč wobsboženje.

Či hořanna, kralo mój!
D wobhnadž mje a ke mni pój!
Mój dom je šhotowany.

K. A. Fiedleř.

Advent.

Prěni džěl hodowneho rócžneho wotdžela je adventski čař, kiž wot 1. njeđejele adventa hač k patoržizy traje. Wón je wulzy wažny a požohnowany čař zyrkwineho léta; ale w našchich dnjach je jeho wažnosć mnohim bohuzel žyly zusa a tehodla tež bjes žohnowanja. So je niz jeno kwjaty póřny čař, ale tež kwjaty adventski čař sa našchich wótzow wulku wažnosć měl, to móžemy je wschelafich sakonřkich postajenjow a wuthowaných narodnych waschnjow spóřnacž. Krajne sakonje postajichu, so mataj řo tutaj čařaj we kwjatej čžichosći kwjeczicž; duž buchu tež wsčě kwařy řa tutaj čařaj sakasane, čžehož dla łacžanszy řekataj tempora clausa, t. j. na řerbřki pschekóžene: sanknjenaj čařaj, mjenuizy sanknjenaj řa wěrowanja a kwařy.

A na čžo pokasuje to mjes našchim lubym řerbřkim ludom wot starodawnych čařow řem wuthowane pschistojne waschnje, řo w tutymaj čařomaj wsču piřanosć wotkladžeja a wschitzy řemřerjo řo řarowazu drařtu woblekaju, ř kajlež řo hewal jenož hodownicžku, jutrownicžku, kwjatocžnicžku, pokutnaj dnjej, řmjertnu njeđejele a k Božemu blidu drařčža? Njeje to řjawne dopokasmo, řo je řnutsłowna wažnosć adventskeho a póřtneho čařa našchim pobožnym řerbřkim wótzam tak wulka byla, řo ju tež řwonkownje wuřnamjenichu? Wóh daj, řo by nam pschi pschistojnej řwonkownosći tola prawa rjana řnutsłownosć njepracchnyła!

Ač, njeđyrbjało želenje do naščeje duře řacžahnyčž, hdyž nam we kwjaty adventskim čařu našča řrěřčna nusa tak prawje psched wocži řtupa, kotrejež dla đyrbi Boži Čsyn řwoju njebjesku krasnosć wopusčžicž a řo do řemřseje řhudoby, do hórkeho čžerpijenja, do řrawneho wumrjecža řa nař podacž? řeno we wěrnym pokutnym adventskim želenju budžemy řo ř wutrobnej wěru hnady-pólneho adventskeho pschipowjedanja mozowacž: „Wjeřel řo jara; hlaj, twój kral pschińdže čžicheje myřle a pomoznik.“ —

Čšto pak řeka a d v e n t? Advent je łacžanske řkwo a řeka na řerbřki: Pschichod abo pschińdženje, to je pschichod Anjesowy do čžela abo kaž kwjaty řan praji: „Do řkwo řežini řo čželo a bydlesče mjes nami.“ Čštyri řu adventske njeđejele. Čžeho dla runje řštyri? řa tuto prasčenje řu řebi řchescžijenjo wschelafek rjane wotmolwjenja dawali. řa pschiklad: řeho dla, dokelž řu wótzojo řštyri létřřžy na wumóžnika čžakali. řak dopominaja nař te řštyri adventske njeđejele na tamne 4000 lét.

Čštyrjo řu wulzy profetojo: řesajař, řeremiař, řesekiel a Daniel, a wschitzy řštyrjo pokasuja na teho, kiž pschińcž đyrbjesče: tak tež je łóžda wot tych řštyrjoch adventřich njeđejelew profecžisři hłóř, kiž čži pschiwola: řón Anjes je blisřo; pschihotujče pucž temu Anjesej! A kaž profetojo napominachu, řo by řo lud wot wsčeho řleho pokutnje wobrocžil a řo pschihotowal na pschichod řlubjeneho wumóžnika, tak napomina nař wóřebje łóžda adventřka njeđejele: řjech wotřtupi wot njeprawdosče, řštóbž mjenuje to mjeno řhryřtuřowe.

Čštyri řu adventske njeđejele, řštworaki je tež pschichod teho Anjesa. 1) Prěni řrócž je wón pschihol we wěřčženjach profetow njewidomnje; 2) đrugi řrócž, jako bē řo čař dopjelnik, widomnje,

hdyž řo w řethlehemje narodži; 3) něř pschihadža wón k nam we řwojim kwjaty řkwoje a kwjatyřmaj řakramentomaj tu we řchescžijanřtwe a wotřch w pohantřwe; 4) junu pak pschińdže wón k poklednjemu řudu.

Čřwjaty advent tu je: wón budž nam hnady-pólny čař pschihotowanja na rócžny čař hodow. řasče řyly řiwjenje budž pak tež pschihotowanřki čař. Pschihotujmy řo we wěrye dostojnje, řo mohł tón Anjes junu tež nař po řwojej hnadže řorjewřacž do řwojeje njebjeskeje krasnosče, řo mohli wěčžnje pschi nim byčž, kiž bu nam tudy jako Bože džecžo k temu wobradženy, řo by byl našča prawdosč a řbóžnosč.

S.

S adventskeje harřy.

Hłóř: Pschińdž, tyč ludy Ebóžniko —

řesu, pocžehi něřto k nam,
řwojim lubym čžescžerjam;
Daj nam Duřa kwjateho,
řiž je řkwo řlubilo.

Čbudž to morwe řchescžantřwo
Č jeho řpanja řhrobkeho,
řwoju řhwalbu pschescžeraj
řřchudžom psches našč žyly řraj!

Čžincž đurje wyřoko!
Pschińdž k nam twoje kraleřtvo!
řrecž đha wschitka lesč a móž!
řoškwětluj tu čžemnu nóž!

Budž, o zyrkej, džakowna,
Čštož ty prořřšč, to wón đa.
řaj, wón ř kraleřtwom k nam dže,
Đuž řo, đurče, wjeřelče!

M. D.

Ssamotny row.

ř južnowjecžornym džele řužizy, na mjesach naščeho marřhrabinstwa, leži lubošna, hdyž tež niz wulkotna dolina řecžki řsmolizy. řeh řsmolizy čžehnje řo kaž řlěborny bancžil psches mlóđne, řelene řuki a w plóđnej řrajnje. řšči jeje řrijohach řu něřotre wschelafek wobrocžene boki, řchčželji a řtróžy, kotrež jeje ponižnu rjanosć powřřčejja a řlósčřřřka hora a řrodžř, kotrejuž řtopje jeje woda macža, powřřčitej krasnosć řrajny. řsmoliza řpocžina řo w řrijehowach a bēži psches řsměno, řemizy, řumizy, řirkenrod a Čžerwjenonořlizy a řjednocži řo njeđalořo poklednjeje wřy ře řwojej řotru řrijehowku. řo řjednocženju řtej wobej řecžy řwoje mjeno řhubilej a řo w Čžornizy podnóřilej, kotraž potom najbóle w měrnosći řwój pucž đale dže.

řschitwjeřeli nař parnik ř řudřřčina na řastaniřččžo w řemizach, a my, na 30 łohčžow wyřokim a 400 łohčžow đokřim mořče řastawřči, k poknožy pohladamy, đha psched nami řpobžitworjana řuczina leži, kotraž je wot řecžinow lubošneho napohlada wobrubjena, a runje řady njeje w plóđnych řštomach móžemy wjeřtu řumizy ř twarjenjem řyčžekřubla řo wuřnamjenjazyřmi widžecž. řród ř wěžu wotřčewja woko, dokelž řo řady teho řameho wulki đub, tořřř řlon a řčerořa řastanija namakaju a řón do lubošneje řeleniny řawřejja. řpomnjeny đub ma, pschi řemi měřjenty, wobřah 9 łohčžow a řđa řo wjele řtow lét řary byčž, hačž runje ma jeno něřčto psches 120 lét na řhribecže. řwot řemiz řrijebamy 10 minutow a my řmy pola wulkeho đuba a móžemy pod nim rjany wuhlad do wokolnosče wuřiwacž. řwobras řrajny poklicžuje

woku woprabwže wofschewjazy a lubofny wokolohlad. Palow, Wjeltowy, Stachow a Ranezy leža k lěwizy psched nami; runje k połnozy psched nami pať pokafuju žo twarjenja knježeho dwora w Čerwjenskich Mořlizach, do lubofneje seleniny sawalene. Dale wupfchescžera žo psched nashimaj woczomaj džěl rjenje wupfcheneje Ssmolizhneje doliny, a wěfcze móže kóždy tutu dolinu rjanu mjenowacž a žo nad nej swjeřelicž, kotryž žwoje snutškowne hibanja psches honjenje sa wulkotnymi skalniščžemi, horinami a t. d. pscheshiwik njeje a hiščcže mjeńšču rjanoscž we žwojej lubofnošči wužicž móže. Tuta wokolnošč runa žo jara někotrým krajnam Thuringſkeje, kotrež psches žwoju lubofnošč wutrobu i čžichim wjeřelom napjelnjuja a kotrež najbóle psches lubofny předť wot mileje liščzateje seliny a krařneje lucžneje pychi, kotraž žo na wjšču hornu krajinu sepjera, wořebny facžičcž do wutrobny čžinja.

Složimy wofo psches Birkenrod a psches čžorne kercžiny won do dalokofcže, steji k ranju psched nami móžny Čžornobóh, Lubin a Pichow se wřu Žarow. Sužny wuhlad je wobmješowany wot Lucžičžanſkeho Pichowa, ke kotremuž žo rynth wobroščženyh hórčow pschifańknje, kotrež psches klobščtrſku horu a Grodžł pola Semizow žo ſpocžinaju a psches kotrejuž žo ta podomnošč na Thuringſke krajiny pomwřchi. Wokolnošč dohnywa na pyſche psches wulki a rjany ſemjanſki móřt.

Sšmy řebi tať wokolnošč Tumizow wobhladali, ſtupimy do ſahrody rycžerčubla, kotruž i přſtom pořhpane pucžiki pschecžehnjeja a hđžež buřkuřowwe pľoty i pyramidami a derje wobřihane a ſelene kľódnizy wofo ſwjeřeluja. Wřu ſtupimy řriedž wulkich hróđžow a maľeje ſahrodneje kľěžki a ſtejimy tudy psched wopomnikom „řamotneho rowa.“

Se to ſelena hórčicžka, kotraž žo wot poľdnja k połnozy čžehnje. Wona ma k poľdnju wot žornowza pschihotowanu ſtaľu, wokolo kotrejež žo wřhelke wijate rořtliny čžehnjeja a na kotrejež žo wopomnik pořbėhuje. Čžonřamy steji na ſchtyřiwóžtojeť podřtawje a je kulojty, hórčach pschilehnjeny a řchėrowobarbjeny ſtoľ wot přſčowza. Žny wopomnik je mužwyřofi a ma na bofu k połnozy tuto derje wuwjedžene a runje tať derje řđžeržane napřřmo, kotrež řerbřki taľe řeľa:

„Tudy wotpocžuje popjeť

Wylema Waldecka,

kotryž jako hejtman w něhduřchim weřfalfkim wóřřku w bitwje 23. ſept. 1813 řažnu řmjercž namaľa, lubowany wot wřčėch, kotřiž jemu bliřko ſtejachu.

Čžonľe řamjeń řtaji jeho řarowaza macž,

kotrejež řnyř po 12 lėtach hiščcže řaprahnyľe njeřřu.“

Někotre lėta po řtajenju pomnika bu kóžde lėto wobředžerjeť Tumizow řitolerřki řloty póřłany, kotryž jón řwojemu řajnkeť da, řo by row a wopomnik derje wothladal. Žako pať po lėtach tutón řloty wjazy njeřřchĩndže, mđžeľche řo i teho řudžicž, řo je řarowaza macž tež wumřeľa a ſe řwojim na zuřej řemi řemřjetým řynom řjednocžena. Žeho row njeje pať psches jeje řmjercž řapadnyľ, ale wón řo někto runje tať derje wothladuje řaž přjedy.

Žedyn w Tumizach hiščcže řiwy řwėďť je mi wo tamnyh podacžach powjedal, kotrež řu řo psched nimale řto lėtami na řich řtronach řtaľe a psches kotrež W. řwoju řmjercž namaľa.

Napoleon bėřche w Čšleřnyřkeť pschego bóle a bóle twochowacž đyřbjal a jeho knježerřtwo tam ke řonzeť đžėľche, jako jeho wóřřko ſe Čšleřnyřkeťe wuhmate do Šakřkeťe čžehnjeľche. Wľucher čžehnjeľche ſe řjednocženeť ruřkopruřkeťe armeju pschego dale hacž k Budyřchineť a někotre wotđželenja teje řameje hacž k Poľcžizy a řboľa Wiřkopř. Wokolo Rowomėřta ſtejachu kľěžorřny a řjednocžene wóřřka a řich wodžerjo čžnyčhu najradřcho Napoleona we hľownym ľėhwje we řartawje w ſeptembřu 1813 tať řawřecž, řo byčhu jeho mořli

popadnyčž. Tuto wotmyřlenje řwojich njeřřchecželow bė wón derje řpóřnal, tež bėčhu jemu wřchitke čžahi řnyh řamnyh pscheradžene. Žeho dla pschifaľa wón, řo by general Lauriřton i přatym wotđželenjom wóřřka na kľěžorřkich řo walik, kotřiž pod Meippergowym wodženjom ſtejachu. Žo řo řta 23. ſeptembra. Kľěžorřny twochnyčhu porjadnje do Čžech. W řym řamym čžañu đyřbjachu tež Ruřojo, kotřiž mėjachu wulke ľėhwo mješ Tumizami, Wjeltowami, Ranežami a Mořlizami řo k nařpjettnemu čžehnjenju nucžicž. Weřřfalojo pschicžezčechu najpřjedy do Semiz a Tumiz a namaľachu ruřowřte ľėhwo přóřđne. Wobnyľerjo tuteju wřow bėčhu řo i wjeľřcha ſe řwojim řkotom do řerkow na kľóščtrřku horu podali, i kotrejež pať móžachu ruřowřte ľėhwo pschewidžecž. Na wječřor 22. ſeptembra řkřščachu řignale w ľėhwje, kotrež Ruřow k nařpjettčahu nucžachu a po řróťkim bė wono wopuřchcžene; jenož čži, kotřiž bėčhu pořľedni čžah, tam wotřachu. Šđnyž bė řo hľowne wóřřko řady Čžerwjenskich Mořliz hacž k Šobžijeť i najwjeľřcheť čžičhini najpjett řčžahnyľo, bė po řdacžu w ľėhwje wřchitko pschi řarym wotřalo. Warať ſtejachu, řtoľpy řada řo k njeřju pořbėhowachu a řtražne wohenje řo palachu. W bliřkeť dolinje pať w řerkach ľežachu ruřte pschedřtraže. Džeň 23. dopoľdnja hiščcže pjećřichu Ruřojo w Tumicžanřkim mľnyje řhľėb. (W Mjedžojzu řo hromadu řnořčene řito mľbčęľche a w Čžerwjenskich Mořlizach mľjeľche.) Njeřřchecželjjo namaľachu hiščcže poľnu pėž mjeľkeho řhľėba, kotryž řebi hnyřdom pschizpřichu.

Wodžer weřřfalfkich přščłow bė wřchł Waldeck, kotryž řranžowřku přenju řnyľu wjedžřche a na bėľym řonju ředžęľche. Wėdom bėčhu řady knježeho dwora w Tumizach pschichřli, řapocžã řo řřelene i řerkow, na kotrež řranžowřke řřelby wotmolwjenje dawachu. Ženo maľo řulkow bėčhu wuřřelene a hižom pocžã řchumjel jėčhacž, đha řwojeho jėřđnika dele čžičny a řo dale hanjejo řhubi. Wřchł Waldeck bė řmjertnje řřecheny i řonja padnyľ a řpuřčęzi đucha, wot řwojeho ľuda wobdaty. Woni pschijnjeřechu lubowaneho wodžerja do knježeho dwora, prořchachu wo čžiche mėřto k pohřebniščcžu řa njeľo, a to tež dořtachu. Do řorta, kotrež řa řaščč řkľužęľche, poľožichu jeho a podachu jeho čžėľo na řym mėřtinje čžičheť řemi, na kotrymž wopomnik řteji.

Řo řróťkeť bitwje wopuřchcžichu řranžowřojo tutu wokolnošč; toľa namaľachu hiščcže Tumicžanřki řłót (řaž řo powjedã, psches pscheradu) a wřachu jón jako đobřny đobřť řobu. — —

Žako 23. ſeptembra 1863 tuto powjedãncžto w němřkeť řecži Budyřkim nowinam k wotčžičcžę pšchepodach, pschiftajich:

„Nječ Wóh nařč kraj psched wóřřkeť nju miľořcžiwje řařhowa a řpožčži, řo njeby niđny wjazy řrajan Němřkeťe na pschifařnyju zuřřch knježerjow pschecžiwmo řwojemu bratreť řtačž a wojo-wacž đyřbjal. Šřamotny row dopomnja nař na přjedawřche ponizenje a na rany, tehdom řrajeť bite. Čžola čžañ je rany řahojil a řohnowanje bohateho Wóřza je řanicženje tamneje wóřny řa-runalo.“

Šchťo budžřche řebi tehdom myřłil, řo budže řři lėta pořđřřcho Němž pschecžiwmo Němzeť, Šřerb pschecžiwmo Šřerbeť, řrajan pschecžiwmo řrajaněť řtačž w morďařkeť bitwje, řaž je řo to w ľecze 1866 řtaľo a řtačž đyřbjalo. Wóh řahoj te bite rany a řohnuj nař a nařč kraj je řwojeť njeřřkóncžneť miľořcžiu!

M.

Wřchelake i bliřka a ř daloka.

— Šchťwóřť 7. đezembra dopoľdnja w 10 hody řmėje řerbřka předãřřka řonferenza řwoju řhromadžřny w řerbřkim đomje w Budyřchinje.

— Wójerowřte nowiny piřaja: „Řnyř wřchřchi řarať Dahlman řwoje řařtořřřtwo 1. đezembra t. l. nařtupi. Žeho řapokãjanje, kotrež mėjeľche řo po wóřřewjenjach pschichodnu njedželu řtačž, je řo po wuľařni řrajněho řonřřtorřřtwo hacž na dalřche wotřtorčžilo.“ Řo tutyř řłowach řo řda, řo je řnano nowy přoteřřt pschecžiwmo jeho pomjenowanju řa řuperintendentu đóřřčł.

— Rowa řara w Đelnim Wujęřđže je đotwarjenna a řnyř řarať Šurť je do njeje řačžahnyľ.